

MINŐSÉGELLENŐR

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

MINŐSÉGELLENŐR

Feladatok és tevékenységek

A mindennapi életben gyakran használjuk a minőség kifejezést, megfogalmazása azonban mégsem olyan egyszerű. A szakemberek is többféleképpen értelmezik, definiálják, attól függően, hogy mire helyezik a hangsúlyt. Az árutermelés kialakulása óta nehézség az emberiség számára a termékek és szolgáltatások mennyiségi és minőségi kérdéseinek egymáshoz való viszonya.

A minőség az ipari forradalom óta döntő tényezővé vált, mert a termelés megsokszorozódott, ezért szükségszerűvé vált minőség szempontjából figyelembevétele.

A mai minőségellenőr kialakulásának gyökerei egészen a múlt századig vezethetők vissza, amikor a tudományos munkaszervezési törekvések megjelentek. Korábban minden mesterember maga határozta meg a saját termékeire vonatkozó minőségi követelményeket, saját szabványokat alkalmazott, maga tervezte és készítette termékét. A tömeggyártás elterjedésével a minőségellenőrzés komoly feladatokkal találta szembe magát. Nem lehetett már minden egyes termék összes jellemzőjét ellenőrizni, így került előtérbe a minőségirányítás, illetve a minőségügyi rendszerek, szabványok. Napjainkban vezetik be hazánkban az ISO (egyenlő) szabványt, amelyet a világ legnagyobb szabványügyi szervezete dolgozott ki. Feladata olyan műszaki szabványok kidolgozása, amelyeknek jelentős gazdasági és társadalmi hatása is van. Ezek a szabványok hozzájárulnak a termelés, a szolgáltatások hatékonyabbá tételéhez, valamint megkönnyítik az országok között a technológia átadást, és fogyasztóvédelmi feladatot is ellátnak. A megfelelő minőségű termékek gyártása és a minőségellenőrzés szerepe a szabványok megjelenésével felerősödött. A szabványok bevezetésével kialakult egy új feladatkör, a minőségellenőré.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A minőségellenőr ellenőrzi a nyersanyagok, termékek (gyártás közben, félkész-, illetve késztermékek esetén), minőségi kritériumait, a csomagolás, raktározás és szállítás folyamatában.

Munkája során fel kell ismernie a nem megfelelő minőségű terméket, a hibákat, illetve a hibák keletkezésének helyét. Intézkedéseket kezdeményez, illetve észrevételeket tesz különböző problémák megoldására. Munkája során mintát vesz a különböző termékek minőségének megállapítására, valamint előkészíti azokat vizsgálatra. Munkája részét képezik az ellenőrzési és a minősítési tevékenységek, a különböző laboratóriumi elemzések. A minőségellenőrzés során jelentkező feladata például az anyag-, az anyagszerkezeti-, anyagszilárdsági vizsgálat, a beszállított áruk minősítése, osztályozása, a végtermék minősítése, esztétikai követelmények elbírálása, stb. Laboratóriumi vizsgálattal megállapítja és ellenőrzi az anyagok fizikai, kémiai és mechanikai tulajdonságait, összetételét.

A termékek minőségi jellemzőit összeveti a vonatkozó szabványos követelményekkel és előírásokkal. A termék, illetve szolgáltatás előállításának folyamatában keletkezett minőségi információ birtokában dönt a használhatóságáról. Átveszi a terméket, majd meghatározott minőségjelző igazolással látja el a termékeket.

Feladatai között szerepel a minőségellenőrzés dokumentálása is, ennek megfelelően kitölti az okmányokat, valamint a jegyzőkönyveket, gyártási és forgalmazási engedélyeket készít, stb. Feldolgozza a vevőszolgálat tapasztalatait. A minőségellenőr esetenként közreműködhet a vállalat teljes körű minőségbiztosítási rendszerének felépítésében és működésében.

A szolgáltatások (pénzügyi stb.), valamint az emberek ellátását segítő tevékenységekhez akár az oktatásnak is van minőségi követelménye, de a fő feladatok a termék-előállítási folyamatokhoz kapcsolódnak.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A minőségellenőr munkája során többféle eszközt is használ, mint például tolómérőt, mérőcsapot, különböző mérleget, mérőasztalt, mérleg- és sűrűségmérő készüléket, hőmérőt, számítógépet. A különböző számítástechnikai programok ma már segítik a munkavégzést, a dokumentáció alapját is adják. A címke, minőségbiztosítási jellege, ragasztó is eszköze. Munkavégzése során munkaköpeny, illetve egyéb munkavédelmi eszközök használata kötelező.

Hol végzi a munkáját?

Könnyű fizikai munka, amelyet részben külső, részben belső munkahelyen kell végezni. A minőségellenőr a termelő üzemekben, esetleg laboratóriumban, illetve irodában dolgozik. A munkavégzés helyszíne változó, a folyamatos gyártásközi és végellenőrzések miatt. A gyártott termék és a minőségellenőr munkája között szoros összefüggés van, ha az időbeosztásra figyelünk. Három műszakos gyártás esetén a minőségellenőr is több műszakos beosztásban dolgozik. Ha a munkavégzés helyszíne laboratórium, akkor a hivatali rendhez igazodó munkaidőt csak a túlórázással hosszabbítja meg.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A minőségellenőr munkája folyamatos együttműködést igényel a különböző osztályok és termelőrészek között. Munkája során kapcsolatba kerül, a termelésben, gyártásban közvetlenül részt vevő dolgozókkal, akik munkáját ellenőrzi. Együtt kell működnie az osztályvezetőkkel, a művezetőkkel, a különböző mérnökökkel, a gyártmányfejlesztőkkel, a minőségügyi vezetővel, a műszaki és termelési igazgatóval, esetleg a szállítókkal, vevőkkel stb. Egyeztet a termelőüzem dolgozóival, elkészíti a megfelelő jegyzőkönyveket, kezeli az esetleg fellépő problémákat.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A feladatát álló, illetve hajlott testhelyzetben végzi, előfordulhat, hogy huzamosabb ideig az egyhelyben állás.

Adott időterv alapján kell a gyártást ellenőriznie, így a különböző munkahelyek, üzemek, termelési egységek között sokat kell ingázni, járkalni, amely igénybe veszi a lábakat.

Munkája szellemi, könnyű fizikai munka. Könnyebb emelés csak ritka esetekben fordulhat elő.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A szakképesítéssel végezhető foglalkozások esetén az egészségkárosító tényezők és a balesetveszély szerepe elhanyagolható.

Mérőhelyekben és üzemekben, illetve a gyártósor melletti ellenőrzésnél előfordulhatnak különböző balesetek (pl. áramütés, esetleg vásási sérülések).

Laboratóriumi vizsgálatok esetén, illetve gyártósori vizsgálatok esetén előfordulhatnak kisebb sérülések allergiás betegségek (vegyi anyagok, esetleg por, füst). Esetenként jelentkezhetnek izületi bántalmak, visszérbetegségek, gerincproblémák.

Jelentkezhet erős zaj az üzemekben a termelőgépek, gyártóberendezések miatt.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- ép színlátás,
- ép hallás,
- jó tapintás,
- jó beszélőképesség,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A minőségellenőr a gyártott termékeket, gépeket ellenőrzi ezért munkája során pontosnak, megbízhatónak kell lennie. A tartós és koncentrált figyelem, a jó formaérzékelés, a kéz ügyesség, a szem- kéz koordináció, valamint a pontosság lényeges az általa végzett feladatokban.

Problémamegoldó képesség, szervezőkészség, valamint műszaki érzék is előnyös a szakmánál.

Jó nyelvi kifejezőképesség, illetve együttműködést készség segíti a minőségellenőr munkáját a dolgozókkal, munkatársakkal, vevőkkel történő szóbeli egyeztetésekben.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Az általános képzésben a matematika, a kémia és a fizika tantárgyban nyújtott kiváló teljesítmény előnyt jelent a szakmában, míg a számítástechnika felhasználói szintű ismerete is segítséget nyújthat.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

A minőségellenőr munkájában nagy hangsúlyt kap az ellenőrzés, a különböző vizsgálatok, az irányítás, illetve mások munkájának a megszervezése, felelősségvállalás mások munkájáért. Szeressen gépekkel, műszerekkel dolgozni.

A szakma végzésében előnyös, ha szeret technikai feladatot ellátni, automata gépekkel vagy laboratóriumban dolgozni.

Egy megkérdezett szakember elmondása szerint ellenőrzéseket kell végezni a termék különböző gyártási szakaszaiban és a végén is, így tehát végigkísérheti a terméket a különböző pontokon, s számára ez teszi széppé a szakmát, mert így láthatja az egész folyamatot, a munkájának az eredményét.

Szakképzés

A minőségellenőr szakképesítés célja, olyan szakemberek képzése, akik önállóan végzik a termékek, szolgáltatások, minőségi kritériumok ellenőrzését. A termékek előállításában a termékek minőségi paramétereit ellenőrzik és felismerik a hibákat a javító intézkedés megtétele végett. Önállóan összehasonlítják a termékek/szolgáltatások minőségi paramétereit a vevői előírásokkal és a vonatkozó szabványos követelményekkel.

Előképzettség

A képzésben való részvétel előfeltétele középiskolai érettségi. Szakmai előképzettség nem előfeltétel.

Képzési idő

A képzés időtartama 300 óra, melynek során az elméleti és gyakorlati képzés aránya 80-20%.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Minőségellenőrzési ismeretek, Jogi ismeretek, Minőség-ellenőrzés ügyvitele, Ellenőrzéstechnológia, Vizsgálati módszerek, eszközök és berendezések.

A szakképesítés vizsgakövetelményei

A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga feladatait, a vizsgát szervező intézmény által összeállított teszt sorozat tartalmazza.

Az írásbeli vizsga tantárgyai: minőségellenőrzési tevékenység, minőség-ellenőrzés ügyvitele, ellenőrzéstechnológiai tevékenység.

A szóbeli vizsga tantárgyai: minőségellenőrzési tevékenység, minőségügyi jogi előírások, minőségellenőrzés ügyvitele, ellenőrzéstechnológia tevékenység vizsgálati módszerek, eszközök, berendezések.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 51 5401 01

Kapcsolódó foglalkozások

Anyagvizsgáló,

Anyag- és termékvizsgáló,

Minősített laboráns.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Áruminősítő,

Minőségbiztosítási előadó,

Biztonsági ellenőr,

Minőségfejlesztési előadó,

Késztermékellenőr,

Gyártásközi műszaki ellenőr.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A minőségellenőr foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.